

EPT A.E.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

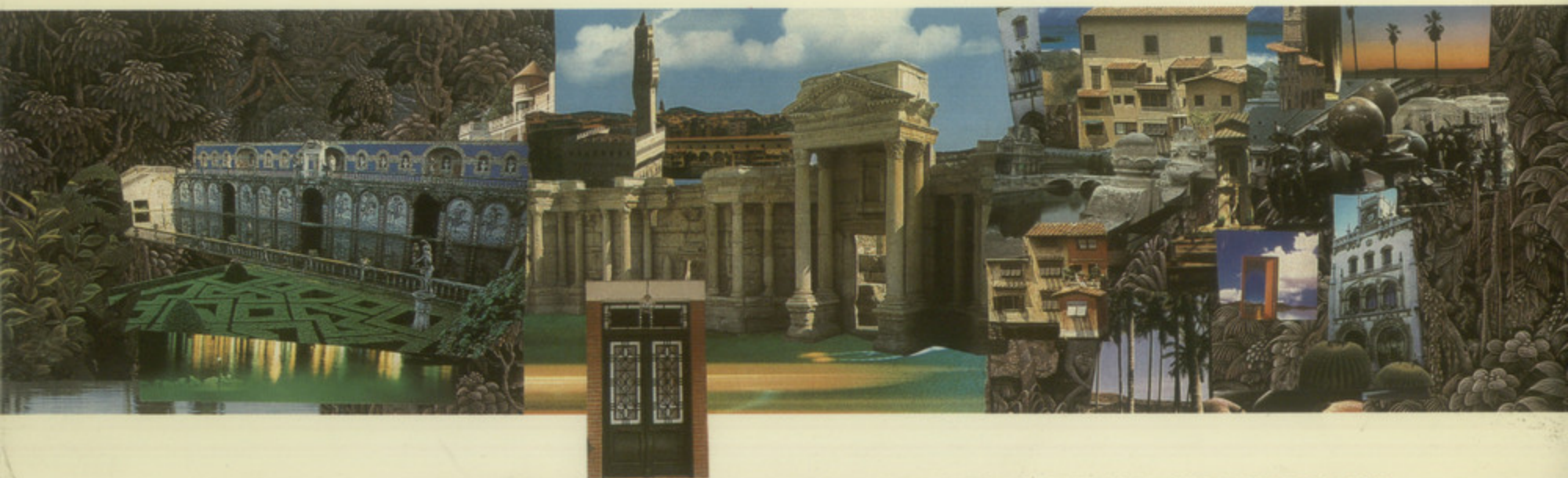
HELLENIC RADIO FIRST PROGRAM

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ MICHAEL GRIGORIOU

CELEPHAIS

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ VANGELIS KATSOULIS

THROUGH THE DOOR INTO A DREAM

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ THE MUSIC WORKSHOPS OF THE THIRD PROGRAM

Μεσα στη νέα πλουραλιστική πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί στο χώρο των Μεσών Μαζικής Ενημέρωσης (κρατικών και ιδιωτικών) το Τρίτο Πρόγραμμα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ καλείται να παίξει ένα ιδιαίτερο πολιτιστικό, καλλιτεχνικό και επιμορφωτικό ρόλο, καλείται να καλύψει την απαίτηση για την ύπαρξη μιας «τρίτης» φωνής, μιας φωνής που δεν θα περιορίζεται στην απλή ενημέρωση και στην αναμύηση, που δεν θα αρκείται σε μια παθητική αναπαραγωγή της υφιστάμενης πολιτιστικής πραγματικότητας, αλλά που θα αντιπαρτιθέται ενεργητικά, μπροστά στον πολύ ορατό πλέον κίνδυνο της πολιτιστικής ισοπέδωσης. Ειδικότερα στον τομέα της μουσικής δημιουργίας ο ρόλος του Τρίτου Προγράμματος υπήρξε και εξακολουθεί να είναι ένας ρόλος ενεργητικής παρεμβάσης.

Μια τέτοια παρέμβαση είναι κι η σειρά των ηχογραφήσεων εντεχνής, πειραματικής και αυτοσχεδιαζόμενης μουσικής με το γενικό τίτλο «Το Μουσικό Εργαστήρι του Τρίτου», που ξεκίνησαν το 1987 και συνεχίζονται με συχνότητα μιας κάθε εβδομάδα. Οι ηχογραφήσεις αυτές δίνουν την ευκαιρία σε νέους Έλληνες —αλλά συχνά και ξένους— μουσικούς να πειραματιστούν ελεύθερα, χρησιμοποιώντας όλες τις ευκολίες που μπορεί να προσφέρει η σύγχρονη μουσική τεχνολογία. Οι μουσικοί που συμμετέχουν στο «Μουσικό Εργαστήρι» καλούνται να αντιμετωπίσουν το studio ηχογράφησης και τα διάφορα τεχνικά μέσα που τους παρέχονται με τον ίδιο τρόπο που θα αντιμετώπιζε ένας ζωγράφος το συνεργείο ενός atelier ζωγραφικής. Στις ηχογραφήσεις αυτές δεν μπαίνουν αισθητικοί περιορισμοί, υπάρχει όμως ένας πρακτικός περιορισμός, που προσδίδει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο καλλιτεχνικό αυτό παιχνίδι και που διασφαλίζει το στοιχείο του αυθορμητισμού και της αβίαστης και χαλαρής καλλιτεχνικής χειρονομίας: κάθε μουσικός η συγκροτήμα έχει στην διάθεση του 12 ώρες, στη διάρκεια των οποίων καλείται να δημιουργήσει 20-25 λεπτά πρωτοτύπης μουσικής. Είναι πολύ ενδιαφέρον ότι ακόμα και κάτω από την πίεση ενός τέτοιου πρακτικού περιορισμού ένα μεγάλο μέρος των μουσικών κομματιών που έχουν δημιουργηθεί στην πορεία αυτών των «Μουσικών Εργαστηρίων» ξεφεύγει από τον χαρακτήρα του απλού «μουσικού ακτίσου» και παρουσιάζει ένα σημαντικό βαθμό αρτιότητας, πράγμα που έχει πολλά να μας πει για τη βαθύτερη ουσία της μουσικής δημιουργίας και του αυτοσχεδιασμού.

Στον πρώτο αυτό δίσκο της σειράς «Το Μουσικό Εργαστήρι του Τρίτου» περιλαμβάνονται δύο έργα που τα συνδέει μια κοινή θεματική: το ονειρικό στοιχείο. Το πρώτο είναι το «Σελεφάις» του Μιχαήλ Γρηγορίου, που είναι κι ο καλλιτεχνικός υπεύθυνος και παραγωγός αυτής της σειράς ηχογραφήσεων. Το δεύτερο είναι το «Through The Door Into A Dream» του Βαγγέλη Κατσούλη, που είναι ένας βασικός συντελεστής της σειράς, γιατί με την ιδιότητα του ηχοηγητή έχει ηχογραφήσει τα περισσότερα απ' αυτά τα εργαστήρια. Πιστεύουμε πως ο δίσκος αυτός θα αποτελέσει την αρχή μιας σειράς άλλων παρομοίων δίσκων, μέσα από τους οποίους θα φανεη η ποικιλία των μουσικών τάσεων που έχουν φιλοξενηθεί και εξακολουθούν να φιλοξενούνται στο «Μουσικό Εργαστήρι του Τρίτου».

ΜΙΧΑΗΛ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ: «ΣΕΛΕΦΑΪΣ» Μουσική σε μια φανταστική ταινία βασισμένη στο ομώνυμο διήγημα του H.F.Lovecraft.

...Δεν υπάρχουν πολλοί που να ξέρουν τι θαυμάτα ξανοίγονται μπροστά τους στις ιστορίες και τα οράματα της νιότης τους. Γιατί όταν σαν παιδιά ακούμε και ονειρευόμαστε δεν κάνουμε παρα συγκεχυμένες σκεψεις, κι όταν σαν μεγάλοι προσπαθούμε να θυμηθούμε είμαστε πια αποχαυνωμένοι και πεζοί έχοντας πιστήσει με το δηλητήριο της ζωής.

Αλλά μερικοί από μας ξυπνάμε τις νυχτές με παραξένα φαντασμαγορικά οράματα μαγευτικών λοφών και κήπων, από συντριβάνια που τραγουδούν στον ήλιο, από χρυσαφένιους γκρεμούς που δεσποζουν πάνω από θαλάσσιες ψιθυριστές, από πεδιάδες που απλώνονται πέρα εως τις παρυφές κοιμισμένων πολεών φτιαγμένων με μπρουτζο και πέτρα, κι από ακίερες ομάδες ηρώων που καλαζούν σε περιστολιστά απια στις ακριές πυκνών δασών. Και τότε καταλαβαίνουμε ότι ριζάμε μια φευγαλέα ματιά πέρα, πίσω από τις Φίντισιενιες Πύλες, σ' εκείνο τον κόσμο των θαυμάτων που ήταν δικός μας προτού γίνουμε σοφοί και δυστυχισμένοι...

H.F.Lovecraft

Αυτή πιστεύω πως είναι η κεντρική ιδέα του «Σελεφάις», αυτού του τόσο μικρού, όσο και γοητευτικού διηγήματος του Lovecraft, που λειτουργήσε σαν αφετηρία για να φτιαξώ τούτο το μουσικό κομμάτι. Η «Σελεφάις» είναι η πόλη που είδε κάποτε σαν παιδί στο ονειρό του ο ήρωας του διηγήματος. Την πόλη αυτή την αναζητάει στα ονειρά του σ' όλη του την υπολοιπή ζωή και δεν την ξαναβρίσκει παρα μόνο τη στιγμή του θανάτου του.

Το έργο το ηχογράφησα μόνος μου σε τετρακανάλιο κασσετοφωνο βασισμένος κυρίως σε μια διαδικασία αυτοσχεδιασμού, πράγμα που εδήγει και μερικές τεχνικές ατελείες του τελικού αποτελεσματος. Προτίμησα ωστόσο να θυσιάσω ως ένα βαθμό τις απαιτήσεις τεχνικής αρτιότητας προκειμένου να διατηρήσω μια ιδιωτική και χαλαρή στάση την στιγμή της δημιουργίας αυτού του κομματιού.

Τα synthesizers που χρησιμοποίησα είναι τα: D-550, MKS-80, Vocoder VP-330 Plus, MKS-20, MKB-300 της Roland, καθώς και το Voyetra Eight της Octave Plateau.

Μιχαήλ Γρηγορίου

ΒΑΓΓΕΛΗ ΚΑΤΣΟΥΛΗ: «THROUGH THE DOOR INTO A DREAM»

Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά του καλλιτέχνη είναι ο τρόπος που αντιδρά απέναντι στα ερεθίσματα του περιβάλλοντος.

Για μένα, πολλές φορές, ερεθίσματα είναι ακόμα και τα βιβλία που διαβάζω ή και τα ονειρά που βλέπω.

Το «Through the door into a dream» δημιουργήθηκε κάτω από την έντονη επίδραση, το «μεταίσθημα» θα έλεγα, που άφησε κάποιο μου ονειρό. Στο ονειρό αυτό περπατούσα σ' ένα δρόμο, όταν ξαφνικά ανοίξα την πόρτα ενός σπιτιού, κι αντί να βρεθώ μέσα στο σπίτι, βρέθηκα σ' έναν «ονειρικό» χώρο διαποτισμένο από μίαν έντονη νοσταλγία για το παρελθόν και μίη επιθυμία επιστροφής στη φύση. Μέσα σ' τ' ονειρό μου λοιπόν, που ήταν μέχρι κάποια στιγμή ρεαλιστικό, πέρασα σ' ένα δεύτερο ονειρό πιο «ονειρικό» και, χωρίς καν να προσπαθήσω, τις επομενες μερες, η αίσθηση αυτή πέρασε στη μουσική μου.

Επιστρατεύοντας ποτε τα λόγια και τις υποδείξεις η άλλοτε εμπιστευόμενος την επικοινωνία που δεν περνάει μέσα απ' τα κανάλια της λογικής, πέρασα στη συνέχεια και στους υπολοιπούς μουσικούς την ίδια αίσθηση. Και δεν ήταν μόνον αυτό, αλλά ήταν και η μακροχρόνια φίλια μεταξύ μας και η επικοινωνία που ήδη είχαμε αναπτύξει που βοήθησε. Γιατί το «Through the door into a dream» υπήρξε για μένα μίη από τις πιο πετυχημένες αποπειρες συνεργασίας με άλλους μουσικούς. Πιστεύω άλλωστε πως αυτού του είδους η συλλογική δουλειά μπορεί να είναι μίη πολύ υγιεινή, γονιμη και απολυτρωτική δραστηριότητα.

Βαγγέλης Κατσούλης

Μιχαήλ Γρηγορίου Βαγγέλης Κατσούλης

Πρώτη πλευρά

ΜΙΧΑΗΛ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ: «ΣΕΛΕΦΑΪΣ», Μουσική σε μίη φανταστική ταινία βασισμένη στο ομώνυμο διήγημα του H.F.Lovecraft (Οκτώβριος 1988)

1. Η Πόλη στην κοιλάδα του Ουθ-Ναργκαί (πέρα από τους Ταναριούς Λοφούς)	8'31"
2. Η διαδρομή προς το λιμάνι	2'26"
3. Το ταξίδι προς την συννεφοκτισμένη Σερανιαν	3'32"
4. Το ξυπνήμα κι η αναζήτηση μέσα στο ονειρό	4'46"
5. Η εκπλήρωση	4'20"

Ηχογραφήθηκε από το Μιχαήλ Γρηγορίου στο στούντιο του.
Remixing: Μιχαήλ Γρηγορίου

Δεύτερη πλευρά

ΒΑΓΓΕΛΗ ΚΑΤΣΟΥΛΗ: «THROUGH THE DOOR INTO A DREAM»

1. Μερός Πρώτο: Εισαγωγή	7'26"
2. Μερός Δεύτερο: Νοσταλγία	3'55"
3. Μερός Τρίτο: Η Αιώνια Επιστροφή	4'46"
4. Μερός Τέταρτο: Επιλογός	4'18"

Θυμιός Παπαδοπούλος σοπράνο σαξόφωνο, φλαουτο, Γιωργός Μαγκλαράς βιολι, Ανδρέας Γεωργίου κιθαρα, κρουστα, Αποστολής Ανθιμός μπάσο, κρουστα, Βαγγέλης Κατσούλης συνθεσολίζερς, φωνητικά.

Ηχογραφήθηκε από το Βαγγέλη Κατσούλη στο SPECTRUM RECORDING STUDIO
Remixing: Βαγγέλης Κατσούλης

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ
Εκτελεση Παραγωγής: Μιχαήλ Γρηγορίου, Βαγγέλης Κατσούλης
Χαραξη δίσκου: Δημήτρης Νικολάου, G.P.I.
Σχεδίαση εξωφυλλού: Σοφία Κλουβατου
Κολαξ Εξωφυλλού: Βαγγέλης Κατσούλης

THE MUSIC WORKSHOPS OF THE THIRD PROGRAM

In view of the new pluralistic reality prevailing nowadays in Greece in the field of mass-media (both in the national and private networks) the Third Program of the HELLENIC RADIO is called upon to play an important cultural, artistic and educational role. It is called upon to respond to the need for the existence of a "third" voice, not limited to the task of informing or entertaining the public nor restricted to the reassertion of the existing cultural reality, but actively confronting the danger of cultural assimilation and of the levelling of aesthetic values —which is so apparent nowadays. In matters pertaining to musical creation the role of the Third Program in particular has always had, and continues to have a role of active intervention.

Such an intervention is reflected in the series of recordings of serious, experimental and improvised music which, under the general title "The Music Workshop of the Third Program", began in 1987 and continues at the rate of one recording session per week. These recordings offer the opportunity to young Greek — but also foreign— musicians to experiment freely, using all the facilities offered by contemporary music technology. The musicians who participate in the "Music Workshop" are called upon to use the recording studio and the various technical means provided to them in the same way a painter uses his own tools in the atelier. No aesthetic restrictions are imposed in these recording sessions. There is however one practical restriction that lends a special interest to this artistic endeavour, insuring at the same time an element of spontaneity and of the relaxed and uninhibited artistic gesture: each musician (or group) is given 12 hours, during which he is called to create 20-25 minutes of original music. It is very important however to note that, even under the pressure of such a limited time many of the pieces created during these "Music Workshops" rise above the character of a simple "music sketch" and attain, to a remarkable degree, an expressive completeness which tells us much about the deeper essence of music creation based on improvisation.

This first record of the series "The Music Workshop of the Third Program" includes two pieces, related by a common theme: the dream element. The first is *Celephais*, by composer Michael Grigoriou who is also the producer of the series. The second is *Through The Door Into A Dream*, by composer Vangelis Katsoulis who is an important collaborator of these workshops, having participated in most of them in the capacity of recording engineer. We believe that this record is but the first of a series that will reveal the variety of musical trends that have been and continue to be reflected in the "Music Workshop of the Third Program".

MICHAEL GRIGORIOU: CELEPHAIS Music for an imaginary movie based on a short story by H.F.Lovecraft.

...There are not many persons who know what wonders are opened to them in the stories and visions of their youth, for when as children we listen and dream, we think but half-formed thoughts, and when as men we try to remember we are dull and prosaic with the poison of life.

But some of us awake in the night with strange phantasms of enchanted hills and gardens, of fountains that sing in the sun, of golden cliffs overhanging murmuring seas, of plains that stretch down to sleeping cities of bronze and stone, and of shadowy companies of heroes that ride caparisoned white horses along the edges of thick forests and then we know that we have looked back, through the ivory gates, into the world of wonder which was ours before we were wise and unhappy...

H.F.Lovecraft

Here lies, I think, the central idea of Lovecraft's *Celephais*, — a story so bitter, and yet so charming— which gave me the urge to compose this piece of music. *Celephais* is the city the hero of the story saw in his dream when he was a child, a long time ago. He keeps seeking in his dreams this same city for the rest of his life, only to reach it at the moment of his death.

I recorded this piece myself onto a 4-track cassette recorder relying mostly on improvisation. I chose to sacrifice, up to a point, technical quality in the benefit of a more private and relaxed attitude at the moment of creation of this piece of music.

The synthesizers used were: Roland's D-550, MKS-80, Vocoder VP-330 Plus, MKS-20, MKB-300 and Octave Plateau's VOYETRA EIGHT.

Michael Grigoriou

VANGELIS KATSOULIS: "THROUGH THE DOOR INTO A DREAM"

One of the main characteristics of any artist is the way in which he reacts to the stimuli of his surroundings. To me in particular, such stimuli can even be the books I read or the dreams I see.

Through The Door Into A Dream was created under the strong influence a dream had on me —the aftermath of its sensation, I would say.

I dreamt that I was walking in the street when, I opened a house door and, instead of entering the house, I found myself in a "dreamy" space, imbued with an intense nostalgic sensation and the urge to return to nature. Thus, in my dream, which was up to a certain point realistic, I switched to a second "dream-like" dream and, without any effort on my part, this sensation was transferred to my music during the days that followed.

Relying at times on words and on suggestions, while at other times trusting the kind of communication which does not filter through the channels of reason, I was able to communicate the same sensation to other musicians as well. Yet that was not all: long friendships, having developed over the years, proved invaluable here, as the present composition was for me one of the most successful collaborations with other musicians. Furthermore, I believe that this kind of collective work can be a most healthy, fertile, and liberating activity.

Vangelis Katsoulis

Michael Grigoriou Vangelis Katsoulis

Side One

MICHAEL GRIGORIOU: "CELEPHAIS", Music for an imaginary movie based on a short story by H.F.Lovecraft. (October 1988)

1. The City in the Valley of Ooth-Nargai (beyond Tanarian Hills)	8'31"
2. The Journey to the Port	2'26"
3. The Voyage to the Cloud-fashioned Serannian	3'32"
4. The Awakening and the Search into the Dream	4'46"
5. The Fulfilment	4'20"

Recorded by Michael Grigoriou
at his studio.
Mixed by Michael Grigoriou

Side two

VANGELIS KATSOULIS: "THROUGH THE DOOR INTO A DREAM"

1. First Part: Introduction	7'26"
2. Second Part: Longing	3'55"
3. Third Part: The Eternal Return	4'46"
4. Fourth Part: Epilogue	4'18"

Thymios Papadopoulos sopr. sax, flute, George Maglaras violin,
Andreas Georgiou guitar, percussion, Apostolis Anthimos bass,
percussion, Vangelis Katsoulis synthesizers, vocals.

Recorded by Vangelis Katsoulis at
SPECTRUM RECORDING STUDIO
Mixed by Vangelis Katsoulis

PRODUCED BY THE HELLENIC RADIO

Executive Producers: Michael Grigoriou, Vangelis Katsoulis

Transfer by Dimitris Nicolaou, G.P.I.

Cover design: Sophia Klouvatou

Cover Art: Vangelis Katsoulis

English texts revised by Ion Zottos